Kansallinen tuki- ja liikuntaelinohjelma 2026-2030 julkaistu

Marraskuussa julkaistu Kansallinen TULE-ohjelma 2026–2030 esittää ratkaisuja suomalaisten työ- ja toimintakyvyn vahvistamiseen. Ohjelman valmistelussa ja sen tavoitteiden edistämisessä on ollut mukana myös Kuntoutussäätiö.

Ohjelma tarjoaa tutkittuun tietoon perustuvia ratkaisuja päätöksenteon, ammattilaisten ja järjestöjen työn tueksi. Keskeinen viesti on, että Suomi tarvitsee jatkossa kansallisen tuki- ja liikuntaelinterveysstrategian sekä erillisen tule-ongelmien ehkäisyohjelman.

Ilman niitä vaarana on, että väestön fyysinen toimintakyky heikkenee ja sosiaali- ja terveyspalvelujen kustannukset kasvavat hallitsemattomasti.

Ohjelma on syntynyt laajassa asiantuntijayhteistyössä ja sitä on koordinoinut Tuki- ja liikuntaelinliitto Tule ry. Mukana työssä ovat olleet myös Tule ry:n jäsenjärjestöt, joihin myös Kuntoutussäätiö kuuluu.

Ohjelman julkaisu on samalla lähtölaukaus yhteiselle vaikuttamistyölle. Tule ry jäsenjärjestöt edistävät ohjelman tavoitteita omassa toiminnassaan, viestinnässään ja yhteiskunnallisessa vaikuttamistyössään.

Tule-ongelmat ovat suuri kansanterveyden ja talouden haaste

Ohjelma muistuttaa, etät tuki- ja liikuntaelinongelmat ovat mielenterveyden häiriöiden ohella keskeisimpiä työkyvyttömyyden ja sairauspoissaolojen aiheuttajia Suomessa. Ne kuormittavat terveydenhuoltoa, vaikeuttavat miljoonien suomalaisten arkea ja aiheuttavat yhteiskunnalle miljardiluokan kustannukset.

Tule-ongelmien vuoksi kertyy vuosittain noin 3,7 miljoonaa Kelan korvaamaa sairauspäivää, mikä vastaa noin 12 000 menetettyä henkilötyövuotta. Avoterveydenhuollon lääkärikäynneistä jopa 15 prosenttia liittyy tule-ongelmiin.

Väestön ikääntyessä ongelmat uhkaavat kasvaa entisestään. Samalla Suomi tavoittelee eduskuntapuolueiden yhteisen linjauksen mukaisesti väestön fyysisen toimintakyvyn parantamista 15 prosentilla vuoteen 2040 mennessä.

”Väestön fyysinen toimintakyky on keskeinen osa yhteiskunnan kriisinkestävyyttä. Kun tule-ongelmia ehkäistään ja hoidetaan ajoissa, voidaan vähentää inhimillistä kärsimystä ja samalla hillitä sairauspoissaoloja, työkyvyttömyyttä ja palvelujen kuormitusta. Tutkittuun tietoon perustuvat ratkaisut on nyt vietävä nykyistä järjestelmällisemmin käytäntöön”, sanoo fysiatrian

emeritusprofessori **Jaro Karppinen**, yksi ohjelman kirjoittajista ja sen ohjausryhmän puheenjohtaja.

Hajanaisista toimista yhteiseen strategiaan

Kansallisen TULE-ohjelman keskeinen viesti on, että ongelmien ratkaisemiseksi tarvittavat keinot tunnetaan jo hyvin. Haasteena ovat toimien hajanaisuus, alueelliset erot ja puutteellinen toimeenpano.

Ohjelma esittää, että tule-terveyden edistämiselle luodaan yli hallituskausien ulottuva kansallinen strategia, nimetään vastuutaho ja sovitaan yhteisistä tavoitteista, rahoituksesta sekä tulosten seurannasta.

”Tuki- ja liikuntaelinongelmien ehkäisy ja hoito jäävät liian usein yksittäisten toimijoiden vastuulle. Tarvitsemme yhteisen suunnan, selkeän vastuunjaon ja pitkäjänteisiä päätöksiä. Tavoitteena ei ole vain hoitaa sairauksia, vaan ehkäistä toimintakyvyn menetystä ja turvata mahdollisimman monelle suomalaiselle toimintakykyisiä elinvuosia”, sanoo Tule ry:n toiminnanjohtaja, VTT **Marja Kinnunen**.

Kymmenen ratkaisua työ- ja toimintakyvyn vahvistamiseen

Kansallinen TULE-ohjelma kokoaa kymmenen valtakunnallista ratkaisua, joiden avulla tule-terveyttä voidaan edistää nykyistä vaikuttavammin.

Keskeisiä ehdotuksia ovat:

- **Kansallinen tule-strategia ja ehkäisyohjelma**, joiden tavoitteet ja vastuut ulottuvat yli hallituskausien.
- **Ennaltaehkäisyn vahvistaminen** kaikissa ikäryhmissä, erityisesti niillä ihmisillä, joiden liikkumista rajoittavat kipu, toimintarajoitteet tai kaatumisen pelko.
- **Oikea-aikainen hoito ja kuntoutus**, jotta ongelmiin puututaan ennen niiden pitkittymistä ja työ- tai toimintakyvyn heikkenemistä.
- **Yhtenäiset kansalliset mittarit ja vaikuttavien toimintamallien käyttöönotto**, jotta hoidon ja kuntoutuksen tuloksia voidaan seurata ja alueellisia eroja vähentää.
- **Työkyvyn ja omahoidon tukeminen** sekä järjestöjen osaamisen nykyistä parempi hyödyntäminen.

Ohjelman mukaan ratkaisut eivät aina edellytä lisää rahaa. Monissa tapauksissa kyse on resurssien kohdentamisesta, toimintatapojen uudistamisesta ja jo toimiviksi osoitettujen käytäntöjen levittämisestä.

Yhteinen ohjelma – yhteinen vaikuttamistyö

Tule ry:n jäsenjärjestöt ovat mukana ohjelman tavoitteiden edistämisessä. Järjestöt tuovat työhön eri sairaus- ja kohderyhmien asiantuntemusta, ihmisten arjen kokemuksia sekä tietoa siitä, millaista tukea toimintakyvyn ylläpitämiseen tarvitaan.

Ohjelman julkaisemisen jälkeen yhteinen työ jatkuu: tavoitteena on saada ohjelman ehdotukset osaksi valtakunnallista päätöksentekoa, hyvinvointialueiden ja kuntien toimintaa sekä työelämän käytäntöjä.

Tutustu ohjelmaan ja hyödynnä materiaalit!

Kansallinen TULE-ohjelma tarjoaa tutkittuun tietoon perustuvia ratkaisuja päätöksenteon, ammattilaisten ja järjestöjen työn tueksi. Ohjelman lisäksi on julkaistu tiiviitä, helposti hyödynnettäviä aineistoja:

- **Kansallinen TULE-ohjelma 2026–2030** – koko ohjelma perusteluineen ja ratkaisuehdotuksineen.
- **Infoarkit** vaikuttamistyön tueksi valtakunnallisille päättäjille, hyvinvointialueille ja kunnille.
- **Ammattilaisille suunnatut lisämateriaalit** – terveydenhuollon ammattilaisille ja kehittäjille, työpaikoille ja työterveyshuoltoon sekä kuntien päätöksentekijöille.

Tutustu ohjelmaan ja aineistoihin: suomentule.fi /kto

Jaa ohjelman viestejä myös omissa verkostoissasi! Yhdessä voimme vahvistaa tule-terveyden asemaa päätöksenteossa ja edistää suomalaisten työ- ja toimintakykyä.